

Terugmeldingen 2009-1.

Gerrit Speek

Vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attentering via e-mail) van uw memorabele melding is altijd van harte welkom. Terugmeldingen van vogels met Nederlandse ringen en/of vogels gevonden in Nederland die om de één of andere reden bijzonder zijn. S.v.p. niet een vijf jaar oude Zilvermeeuw. Uw hulp voor deze rubriek wordt erg op prijs gesteld, omdat wij niet de gelegenheid hebben alle terugmeldingen stuk voor stuk te bezien.

Zwarte Ooievaar, *Ciconia nigra*, ringnr. Budapest V....991

Geringd als nestjong op 26 juni 2007 bij Kemence in Hongarije. Op 31 maart 2009 werden de kleuringen afgelezen bij Smeerling (Groningen). De afgelegde afstand is 1003 kilometer en de verstreken tijd is 644 dagen. Slechts 15 terugmeldingen zijn er bij ons aanwezig van deze vogelsoort, gebaseerd op zeven individuen. Daaronder zijn drie vogels welke geringd zijn in Tjsechië en in Nederland zijn afgelezen, dus heel erg verwonderd is het niet dat er nu een Hongaarse vogel in Nederland is gezien, maar het is wel de eerste uit dat land.

Ooievaar, *Ciconia ciconia*, ringnr. Arnhem.....219

Geboren in Graafland, Zuid Holland. Voortgekomen uit Joegoslavische ouders en op 15 juni 1980 al pull voorzien van een ring door dhr. D. Hak. Later dat jaar is de vogel gezien in 't Zwin op de grens met België, in 1986 is zij daar wederom daar gezien. Vanaf 1982 tot 2006 heeft zij op het oude raadhuis in Schoonrewoerd een paar gevormd met ringnummer 206. Vanaf 2007 heeft zij een nieuwe partner die niet geringd is, en bewonen nu een nest op de Noachschool ook te Schoonrewoerd. In 2008 heeft Dick A. Jonkers twee pullen van haar geringd. Voor zo ver ik kan nagaan heeft zij nu 34 jongen voortgebracht die zijn uitgevlogen en 9 jongen die het niet hebben gehaald. Hier kunnen we spreken van een ouwe taaie...

Bron en tekst: Engbert van Oort.

Ooievaar, *Ciconia ciconia*, ringnr. Arnhem 7122

Geringd als nestjong op 10 juni 2005 langs de Reest bij IJhorst. Op 22 april 2006 zat de vogel tezamen met een ongeringd exemplaar in een plasdras gebied bij Noorderhoogebrug (Groningen) (mededeling Klaas van Dijk). De afstand tussen IJhorst en Noorderhoogebrug bedraagt 67 km. In januari 2007 is de vogel bij Madrid (Spanje) gezien, ruim 1600 km van Noorderhoogebrug.

Een tijdlang dachten veel vogelaars dat Ooievaars uit het herintroductieproject geen trekgedrag meer vertonen en mede hierdoor niet langer tot de groep van wilde vogels gerekend mochten worden. De vijf voorbeelden maken duidelijk dat dit niet het geval is voor de Ooievaars die recentelijk in de provincie Groningen zijn gezien.

Aanvullende informatie werd verstrekt door Wim van Nee en Annemieke Enters (<http://home.hetnet.nl/~wianciconia/>). Zij houden zich zeer aanbevolen voor alle meldingen van Ooievaars.

Bron en tekst: Klaas van Dijk.

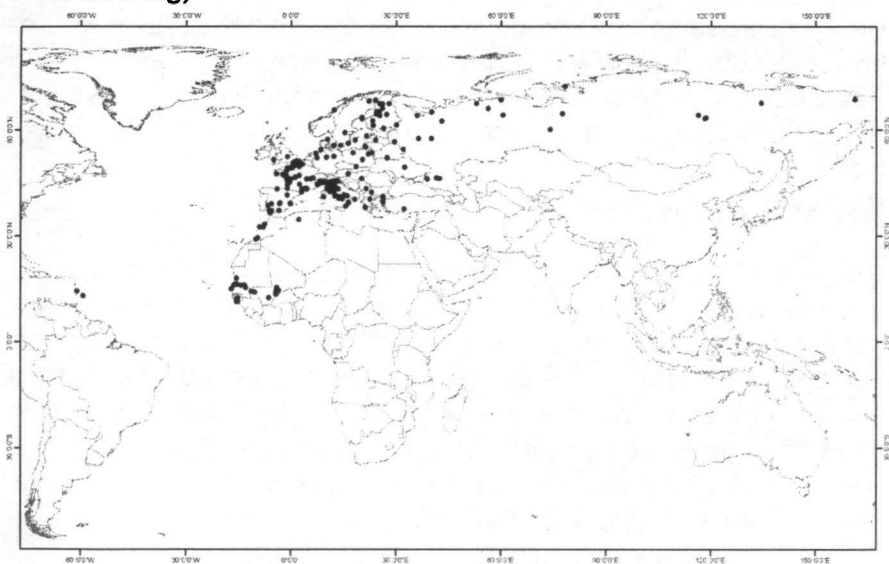
Kolgans, *Anser albifrons*, ringnr. Arnhem .7094090

Al meer dan 10 jaar worden er in de Eempolders, Provincie Utrecht, ganzen geringd. Zo ook op 19 januari 1998 in de Bickerspolder nabij Eemdijk. Het betreft een vrouwtje Kolgans, na tweede kalenderjaar. Op 17 mei 2008 wordt deze dame uit de lucht geschoten door Russische jagers en wel in Vachimskoe, provincie Khanty-Mansi, Rusland. Op zich niet bijzonders, jaarlijks krijgen we tientallen terugmeldingen van geschoten ganzen, maar deze heeft de leeftijd van minimaal 12 jaar gehaald. En de afstand die ze overbrugd heeft is 4241 kilometer vanaf ringplaats. Als zij jaarlijks in die regio broed en in Nederland overwintert, dan betekent dat dus twaalf maal ruim 4000 kilometer, of te wel twee keer de aarde rond. Voorwaar toch een hele prestatie.

Bron en tekst: Engbert van Oort.

Kemphaan, *Phylomachus pugnax*, Arnhem .1518365

Geringd als Kemphaan, man na 2^e kj, op 07 april 2008 door D. Mulder bij Koudum (Fr). Op 07 juli 2008 werden de kleurringen afgelezen in de Axios-Gallikos Delta in Griekenland. De verstreken tijd was 91 dagen en de afgelegde afstand is 1897 kilometer. Totaal zijn er 867 terugmeldingen van de Kemphaan aanwezig. Als je daaruit alleen de in Nederland geringde vogels neemt en de terugmeldingen uit Nederland en België weglaat dan houd je er 355 over (best veel eigenlijk). Zie onderstaande kaart: (dank aan Peter van Horsen, Bureau Waardenburg)

Tureluur, *Tringa totanus*, Arnhem .1271442

In OHV nr.114 ('Bil' flikt het hem weer!) werd Tureluur .1179117 bewonderd als "waarschijnlijk de oudste nog in leven zijnde Tureluur". Gevaarlijk om zoiets te zeggen natuurlijk, want C. Bil ontdekte dat een van 'zijn' vogels tot voor kort nog in leven was en zeer waarschijnlijk ouder is. Geringd als pull op 02 juni 1989 bij Eernewoude (Fr).

Op 13 juli 2007 werd de vogel in Frankrijk door een ringer gevangen en

losgelaten en op 07 juni 2008 werd bij Berkel-Rodenrijs (NB) de ring afgelezen per een telescoop. De verstreken tijd was 6945 dagen, dat is 17 jaar en 5 dagen oud. Marginaal ouder dat wel, maar op basis van de biometrie (vleugel en gewicht) is .1271442 toch echt de oudste van de twee.

Witgatje, *Tringa ochropus*, Arnhem H.212760

Witgatjes worden elk jaar heel gemakkelijk gevangen op VRS Castricum. Gemakkelijk, omdat zij heel goed op geluid reageren en eenmaal ontdekt als balletjes naar beneden storten en in de vijver aan de grond komen. Via het slagnet worden zij dan gevangen. Per jaar zo rond de 150 stuks. De adulten worden vooral in de maand juni gevangen en de jongen in juli en augustus. Een enkele wordt in de winter gevangen. Terugmeldingen zijn echter schaars. De meeste Witgatjes overwinteren ten zuiden van de Sahara maar er zijn ook overwinteraars bekend uit Portugal en Spanje. Zo ook dit Witgatje, die werd geschoten op 30 november 2007 in Mungia Viscaya, Spanje (kustgebied San Sebastian). De vogel werd op 26 juli 1995 geringd als 1e jaar vogel op VRS Castricum door Arnold Wijker en bereikte daarmee een leeftijd van ruim 12 jaar. Staav (1998) geeft voor het oudste Witgatje 11 jaar en 6 maanden aan. Deze Witgat is dus 1 jaar ouder geworden en daarmee recordhouder. Dit is ons 3^e Witgatje uit Spanje.

Bron en tekst: Jan Visser, VRS Castricum.

Kokmeeuw, *Larus ridibundus*, ringnr. Helgoland .5333763

Geringd als nestjong op 18 juni 2005 in het Zwillbrocker Venn (52.02N / 06.41E) in Duitsland, net over de grens met Nederland. Op 6 en 25 juni 2006 zag Dick Veenendaal deze gekleurringde Kokmeeuw bij Ruidhorn. Waarnemingen daarna ontbreken tot nu toe (Andreas Buchheim). Kokmeeuwen beginnen pas als 3kj te broeden. De groep onvolwassen (2kj) vogels komen vaak niet terug naar de geboorteplaats, maar zwerven tijdens de zomermaanden rond. In mei 2000 is op Griend ook een gekleurringde 2kj Kokmeeuw gezien die in het Zwillbrocker Venn was geboren (René Oosterhuis).

Bron en tekst: Klaas van Dijk.

Kokmeeuw, *Larus ridibundus*, ringnr. Arnhem .3333281

Geringd als nestjong op 05 juli 1983 bij de pier van Holwerd door J.A. de Vries. Op 05 juli 2008 werd de ring afgelezen door F. Majoor, ook weer op de pier bij Holwerd. De verstreken tijd is 9132 kilometer, dat is exact 25 jaar en de vogel leeft nog. Erg oud voor een Kokmeeuw.

Stormmeeuw, *Larus canus*, ringnr. Arnhem .3273506

Geringd als nestjong op 16 juni 1997 op Schiermonnikoog door C.A. van der Wal. Op 29 juni 2008 werd de vogel vers dood gevonden op Schiermonnikoog en gemeld door VRS Calidris (de 'erfgenamen' van E. Nieboer). De afgelegde afstand is 1 kilometer (!) en de verstreken tijd is 11336 dagen. De vogel werd dus 31 jaar en 1 week oud. Dat is heel erg oud voor een Stormmeeuw, 2.5 jaar te weinig voor een absolute 'eerste plaats'.

Kerkuil, *Tyto alba*, ringnr. Arnhem .5433345

Geringd op 13 juli 2005 als nestjong bij Weesp door VRS Het Gooi. De vogel werd als 'uil' teruggemeld op 02 februari 2006 (gevonden, onbekend hoe lang dood) uit de Ukraine. De afgelegde afstand is 2361 kilometer. In Nederland geringde nestjongen zijn geen 'echte' trekvogels. Het allergrootste deel wordt weer in Nederland teruggemeld en enkelen gaan zwerven. Als we België en Frankrijk even buiten beschouwing laten, hebben we een terugmelding uit Hongarije (1184 km), voormalig Joegoslavië (1250 km), twee uit Spanje (1470 en 1673 km), twee uit Rusland (1341 en 1530 km). Deze terugmelding is de verste ooit! Als je tenminste de door L. Smit geringde Kerkuil buiten beschouwing wil laten (afgelegde afstand 7219 km), want die werd in Chicago (USA) in het landingsgestel van een vliegtuig van de KLM teruggevonden.

Kerkuil, *Tyto alba*, ringnr. Arnhem .5433976

Geringd op 19 juni 2007 als nestjong bij Neede door A. Meenink. De vogel werd op 18 juni 2008 te Barberêche, Zwitserland gecontroleerd door een ringer als Kerkuil, vrouw, broedend op vijf eieren. De in Nederland geboren jongen blijven voor het grootste deel in Nederland, maar kunnen zwerven tot in Frankrijk, Spanje, Polen en Zwitserland.

Kerkuil, *Tyto alba*, ringnr. Arnhem .5377733

Geringd op 04 juni 2007 als nestjong bij Bingerden (Gld) door F. Stam. De vogel werd op 12 juli 2008 als verkeersslachtoffer gevonden bij Southery, Norfolk, Engeland. Zie ook die terugmelding die hierboven staat. Kerkuilen steken heel weinig de Noordzee over, dit is de tiende terugmelding van een 'Nederlandse' Kerkuil die in Engeland is teruggemeld.

Stenuil, *Athene noctua* Geringd als nestjong op 1 juni 2007 te Raalte (Overijssel) door Ben Nijeboer. Gecontroleerd en los als vrouw, volgroeid op 3 juni 2008 in Dellstedt (Schleeswijk-Holstein, Duitsland). Afgelegde afstand 295 km, verstreken tijd 368 dagen. Geen snelheidsrecord, maar voor een Steenuil een flinke afstand.

Tekst: Emiel Blanke.

Ransuil, *Asio otus*, ringnr. Arnhem .5182902

Geringd op 21 mei 1989 als nestjong te Lage Maden in Drenthe door W. van Manen. J.A. de Vries meldde de vogel op 18 januari 2008 als verkeersslachtoffer, vers dood, te Rolde. De vogel werd dus 17 jaar en 8 maanden oud en is binnen het ringwerk van EURING nu 'officieel' de oudste Ransuil ooit.

Ekster, *Pica pica*, ringnr. Arnhem ..228104

Geringd als man met onbekende leeftijd op 20 oktober 1948 (!) op de camping Ockenburg te Den Haag door VRS Dirk Hoos. Op 08 april 2008 werd de ring gevonden met behulp van een metaaldetector bij Kijkduin te Den Haag en de ring werd gebracht bij J.A. de Vries. Voor het eerste sinds een paar jaar moesten we op het VT weer de handgeschreven ringboeken raadplegen. Altijd leuk om die oude handschriften terug te zien. Hoe oud deze Ekster werkelijk is geworden is natuurlijk niet duidelijk.

Geraadpleegde bronnen:

- Baker K.** 1997. *Warblers of Europe, Asia and North Africa*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3971-7.
- Van den Berg A.B. & C.A.W. Bosman** 2001. *Zeldzame vogels van Nederland*. Tweede, herziene druk. GMB Uitgeverij, Haarlem. ISBN 90-74345-13-1.
- Buys R.-J. & D.L. Thomson** 2001. *Van 1911 tot en met 2000: een overzicht van geringde en teruggemelde vogels in Nederland*. Op Het Vinkentouw 95:2-88.
- Cramp S.** (red.) 1992. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the western palearctic. Volume VI Warblers*. Oxford New York, Oxford University Press. ISBN 0-19-857509-2.
- Franssen T. & Pettersson J.** 2001. *Swedish Bird Ringing Atlas. Volume 1. Divers-Raptors*. Naturhistoriska Riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm. ISBN: 91-86510-50-9.
- Jonsson L.** (1995). *Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten*. Tirion, Baarn. ISBN 90-5210-187-6.
- Shirihai H.** ... (et al.) 1999. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3984-9.
- Speek B.J. & Speek G.** 1984. *Thieme's VogeltrekAtlas*. Thieme, Zutphen. ISBN 90-03-98125-6.
- Speek G.** 2001. *Ringverslag van het Vogeltrekstation 2001 (nr.86)*. Op Het Vinkentouw nr.97: 8-32.
- Staa R.** 1998. *Longevity list of birds ringed in Europe*. Euring Newsletter 2: 9-18.
- Staa R.** 2008. *European Longevity Records*. http://www.euring.org/data_and_codes/longevity-voous.htm
- Svensson L.** ... (et al.) 2000. *ANWB Vogelgids van Europa*. ANWB, Den Haag. ISBN: 90-18-01212-2.
- Wernham C. & Toms M. & Marchant J. & Clark & Siriwardena G. & Baillie S.** (eds) 2002. *The Migration Atlas. Movements of the Birds of Britain and Ireland*. Poyser, London. ISBN 0-7136-6514-9